

1 Úvod

Tento Místní provozní bezpečnostní předpis pro provozování dopravy (dále jen „předpis“) obsahuje způsob organizace práce a pracovní postupy, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky.

1.1 Seznam použitých zkratek

BLT	stavbyvedoucí
BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
BT	bezpečnostní technik
HZS	Hasičský záchranný sbor
OIP	Oblastní inspektorát práce
OZ	odštěpný závod
PHM	pohonné hmoty a mazadla
GR	provozní jednotka
PÚ	pracovní úraz
TBL	technické vedení oblasti
TDL	technické vedení direkce, resp. ředitel odštěpného závodu
TGL	technické vedení provozní jednotky, resp. vedoucí provozní jednotky
ZS	zařízení staveniště
NV	nařízení vlády
MPBP	Místní provozní bezpečnostní předpis
DPŘ	Dopravně provozní řád
BMTI	servisní organizace STRABAG BMTI s.r.o. poskytující služby v oblasti dopravních a mechanizačních prostředků v STRABAG SE

1.2 Použité pojmy

Předpis – místní provozní bezpečnostní předpis pro provozování dopravy ve smyslu NV č. 168/2002 Sb. v platném znění, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky (vč. mechanizace a motorových vozíků).

Dopravně provozní řád – dokument organizující provoz dopravy a s tím souvisejících činností (nakládka, vykládka, parkování apod.) ve stálých provozovnách společnosti a na stavbách se složitými dopravně provozními podmínkami.

Společnost – STRABAG a.s. – direkce Dopravního stavitelství sestávající z OZ Praha, OZ Morava a OZ České Budějovice.

Vedoucí pracoviště – pro stavby příslušný stavbyvedoucí (BLT), pro ostatní pracoviště vedoucí GR (TGL), vedoucí oblasti (TBL), ředitel OZ (TDL).

Vedoucí zaměstnanec – každý zaměstnanec, který splňuje podmínky dané § 11 zákoníku práce, tzn., že má právo a povinnost organizovat, řídit a kontrolovat práci a vydávat pokyny a příkazy podřízeným zaměstnancům.

2 Všeobecně

U staveb a pracovišť, kde nejsou složité dopravně provozní podmínky (tzn., není vyžadován Dopravně provozní řád), slouží jako dokument organizující dopravu tento MPBP pro provozování dopravy. U stálých provozoven se zpracovává DPŘ vždy.

3 Obecné zásady BOZP při provozování dopravy

Za dodržování legislativních požadavků a zásad BOZP při provozování dopravy odpovídá vždy příslušný vedoucí pracovník daného pracoviště (TGL, TBL, TDL).

Prostředky k dopravě osob a přepravě materiálu mohou řídit pouze osoby, které k tomu mají příslušnou kvalifikaci:

- řidičský průkaz,
- strojnický průkaz,
- profesní průkaz,
- platné školení a přezkoušení (je-li vyžadováno).

3.1 Povinnosti řidičů a strojníků

Řidiči a strojnici jsou povinni:

- řídit vozidlo či obsluhovat mechanismus pouze pokud je v rádném technickém stavu (dle návodu k obsluze) a přesvědčit se o tom před jeho použitím;
- používat OOPP, pokud je tak uvedeno v návodu k obsluze, nebo to vyplývá z předpisů, norem nebo podmínek na pracovišti;
- dbát dopravních značek a neprekračovat maximální povolenou rychlosť;
- zabezpečit bezpečné uložení materiálu, řídit se pokyny vedoucích zaměstnanců a kontrolních orgánů;
- otáčení a couvání zajišťovat druhou osobou (způsobilou a náležitě poučenou) vyžadují-li to okolnosti, zejména nedostatečný rozhled nebo riziko přítomnosti cizích osob nebo terén mimo pozemní komunikace, dodržovat pracovní postup pro bezpečné otáčení a couvání vozidel. V případech, kdy se jedná o cizí dopravce, musí být s příslušným pracovním postupem seznámeni i pracovníci externí firmy, kteří přepravu a vykládku provádějí (odpovídá BLT);
- nebránit pohybu jiných vozidel a strojů;
- předcházet znečištění komunikaci;
- zabezpečit vozidlo (stroj) proti zneužití;
- chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožovali život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní;
- nepoškozovat životní prostředí;
- přizpůsobit své chování stavebnímu a dopravně technickému stavu komunikace, povětrnostním podmínkám, situaci v provozu na komunikacích, svým schopnostem a svému zdravotnímu stavu;
- zajistit vozidlo proti samovolnému pohybu (zabrzdit vozidlo parkovací brzdou, vypnout všechny pomocné pohony, zastavit motor, zařadit nízký převodový stupeň - jen u mechanických převodovek, natočit řídící kola do bezpečného únikového směru, založit kola zakládacími klíny a jiné pohyblivé části pracovních strojů v základní poloze);
- přizpůsobit své chování stavu a povaze komunikace, terénu a povětrnostním podmínkám;
- přejíždět pouze po přejezdech o odpovídající únosnosti;
- před opuštěním vozidla (mechanismu) provést taková opatření, aby vozidlo (mechanismus) nemohlo ohrozit bezpečnost osob a technických zařízení;
- nahlásit jakoukoli mimořádnou událost (zejména pracovní úraz, dopravní nehodu, únik závadných látek, vznik požáru apod.) příslušnému odpovědnému vedoucímu pracovníkovi a učinit nezbytná opatření k zamezení způsobení dalších škod.

3.2 Zakázané činnosti při provozování dopravy

Při provozování dopravy je zakázáno:

- řízení dopravních prostředků a mechanismů, jestliže schopnost k řízení je snížena alkoholickými nápoji, omamnými látkami či jinými návykovými látkami, léky, únavou apod.;
- odstavování vozidel mimo určená (označená) místa;

- odkládání materiálu na komunikacích;
- zdržování se na ložných plochách dopravních prostředků, pokud to není nezbytné;
- doplňovat PHM a opravovat mimo určené prostory;
- otáčet se a couvat s vozidlem (mechanismem) nevyhovuje-li tomu povaha terénu.

3.3 Jízda mimo pozemní komunikace

Řidič (obsluha mechanismu) při jízdě nebo práci v terénu musí počítat se zvýšeným rizikem, které závisí zejména na stavu a povaze terénu, povětrnostních podmínkách a jiných provozních okolnostech např.:

- na málo únosném a nezpevněném terénu hrozí, že vozidlo uvízne či zapadne;
- při sklápění se může převrhnut;
- v úzkém místě hrozí nebezpečí uvíznutí při vyhýbání s jiným vozidlem a nutnost couvání;
- ve svažitém terénu hrozí nebezpečí převrácení vozidla.

Dalšími nebezpečnými místy mohou být:

- prostory kolem výkopů;
- okolí pracovních prostorů strojů;
- jízda pod el. vedením (ochranná pásmo);
- prostory v blízkosti pohybujících se osob.

Při jízdě mimo pozemní komunikace je zakázáno:

- vjíždět na místa, kde povrch terénu není dostatečně pevný, široký a sjízdný;
- vjíždět pod podjezd nebo jinou pevnou překážku, pokud výška vozidla včetně nákladu není nižší než podjezd nebo překážka nejméně o 0,3 m;
- přejíždět překážky mimo odpovídající přejezdy;
- popojíždění se zvednutou korboou pod el. vedením;
- přejíždět elektrické kabely, hadice a potrubí, pokud nejsou vhodně chráněny proti mechanickému poškození.

3.4 Postup pro bezpečné couvání nákladních vozidel

3.4.1 Couvání nákladních vozidel

- řidič nákladního vozidla musí být řádně seznámen se způsobem najíždění;
- dále si musí dohodnout signály pro couvání s osobou zajišťující navádění vozidla.

3.4.2 Povinnosti řidiče:

- začátek couvání nákladního vozidla musí být dán zvukovým signálem;
- řidič najíždějícího vozidla je povinen dbát pokynů pověřeného pracovníka;
- konec couvání vozidla po najetí musí být dán zvukovým signálem.

3.4.3 Povinnosti osoby zajišťující navádění vozidla

- osoba pověřená zajištěním couvání vozidla musí před pokynem k couvání zajistit, aby v ohroženém prostoru mezi couvajícím vozidlem nebyl žádný pracovník (osoba) a na základě pokynu strojníka dát pokyn k couvání;
- v případě, že mezi couvajícím vozidlem se pohybují pracovníci nebo tento prostor je jinak nebezpečný, nesmí být couvání vozidla prováděno.

3.5 Nakládka, vykládka, přeprava nákladu, vozidel a mechanismů

Pracovník provádějící nakládku a vykládku stavebních strojů na podvalník postupuje v souladu s tímto MPBP. Týká se i pracovníků subdodavatele, dodavatele či jiné fyzické osoby.

Vyžaduje-li to bezpečnost provozu a povaha pracovní činnosti (včetně složitosti nakládky a vykládky), musí nakládku a vykládku provádět potřebný počet způsobilých a náležitě poučených osob.

3.5.1 Nakládka a vykládka

Řidič (strojník) je při nakládce a vykládce povinen:

- vozidlo (mechanismus) zabezpečit proti nežádoucímu samovolnému pohybu;
- při otvírání bočnic a zadního čela zabezpečit, aby nikdo (ani on sám) nemohl být jimi nebo uvolněným nákladem zasažen (toto zabezpečení provede například vizuální kontrolou polohy nákladu na vozidle po jízdě před otevřením bočnic nebo otvíráním bočnic z místa mimo ohrožený prostor);
- náklad musí být na vozidle umístěn tak, aby byla zajištěna stabilita a ovladatelnost vozidla;
- vyžaduje-li to bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo povaha nákladu, je třeba, aby byl k jízdě přibrán potřebný počet způsobilých a náležitě poučených osob.

3.5.2 Přeprava, nakládání, skládání, zajištění a upevnění stroje (mechanismu)

Přeprava, nakládání, skládání, zajištění a upevnění stroje (mechanismu) nebo jeho pracovního zařízení se provádí podle pokynů a postupů uvedených v návodu k používání. Není-li postup při přepravě stroje a jeho pracovního zařízení uveden v návodu k používání, stanoví BLT ve spolupráci s BT v Dopravně provozním řádu nebo v MPBP.

Dopravní prostředek musí být při nakládání a skládání stroje:

- postaven na pevném podkladu;
- bezpečně zabrdzen;
- mechanicky zajištěn proti nežádoucímu pohybu.

Při najízdění stroje na ložnou plochu dopravního prostředku a sjízdění z ní musí:

- všechny fyzické osoby s výjimkou obsluhy stroje se vzdálit z prostoru, v němž by mohly být ohroženy při pádu nebo převržení stroje, přetržení tažného lana nebo jiné nehodě;
- poučená osoba, navádějící stroj na dopravní prostředek, stát vždy mimo stroj i mimo dopravní prostředek a v zorném poli obsluhy stroje po celou dobu najízdění a sjízdění stroje.

Při přepravě stroje:

- v kabině přepravovaného stroje, na stroji ani na ložné ploše dopravního prostředku se nesmí zdržovat žádné osoby, pokud není v návodech k používání stanoveno jinak;
- na ložné ploše dopravního prostředku musí být pracovní zařízení, popřípadě jiná pohyblivá zařízení zajištěna v přepravní poloze podle návodu k používání a spolu se strojem upevněna a mechanicky zajištěna proti podélnému i bočnímu posuvu a převržení.

3.6 Připojování a odpojování dopravních prostředků

Hlavní zásady pro bezpečné připojování a odpojování vozidel:

- řidič je povinen provést kontrolu spojení a kontrolu zajištění závěsného zařízení dopravního prostředku při připojování dopravního prostředku, při odpojování je povinen zajistit dopravní prostředek proti samovolnému pohybu a překlopení;
- připojovaná a odpojovaná vozidla musí být zabrděna a zajištěna proti samovolnému pohybu, návěsy musí být podepřené podpěrami;
- osoba navádějící řidiče nesmí vstoupit mezi připojovaná vozidla, jestliže závěs tažného vozidla je vzdálen od oka přívěsu více než 0,25 m. Tepřve až couvající tažné vozidlo zastaví ve vzdálenosti, kdy je závěs blíže než 0,25 m od oka oje přívěsu, smí obsluha vstoupit mezi stojící vozidla, navést oj přívěsu k závěsu pro přívěs a dát smluvené znamení řidiči;
- u manuálních závěsů pro přívěs je nutno zkontolovat zasunutí spojovacího čepu a jeho zajištění pojistikami.

3.7 Postup pro dopravu, nakládku a vykládku stavebních strojů

3.7.1 Doprava stavebních strojů

Při přepravě zvláště rozměrných nákladů musí být v souladu s návodem na obsluhu vozidla zajištěna přeprava dostatečným množstvím řidičů a zajištěn doprovod doprovodným vozidlem po komunikaci.

3.7.2 Nakládka stavebních strojů na podvalník

Po najetí stavebního stroje na plošinu podvalníku musí být provedeno:

- zabrzdění stroje a zajištění stroje proti posuvu (klíny, zabezpečovací popruhy, řetězy);
- pro přepravu stavebních strojů s ocelovým běhouinem (sil. válce apod.) musí být na podlahu podvalníku umístěné dřevěné desky;
- zvednuté nájezdové můstky musí být rádně zajištěny v přepravní poloze.

Pobyt strojníka v kabině přepravovaného stavebního stroje je zakázán.

3.7.3 Zajištění nákladu při přepravě po komunikaci

Nájezdové můstky při přepravě stavebního stroje po komunikaci musí být bezpečně zajištěny v přepravní poloze a před vyjetím musí být toto zajištění obsluhou rádně zkontrolováno.

3.7.4 Vykládka stavebních strojů

Vykládku stavebního stroje (sjetí stavebního stroje z podvalníku) smí provádět pouze strojník stavebního stroje. Při vykládce stavebního stroje musí být provedeno:

- příprava na vykládku stavebního stroje (spuštění nájezdových plošin) zajišťuje obsluha podvalníku za přítomnosti strojníka stavebního stroje;
- vlastní vykládku (sjetí stroje z podvalníku) provádí strojník stavebního stroje;
- při sjíždění stavebního stroje z podvalníku se nesmí nikdo zdržovat v prostoru, ve kterém by mohl být daným strojem ohrožen;
- po sjetí stavebního stroje zajistí obsluha podvalníku zvednutí nájezdových můstků a jejich zabezpečení do přepravní polohy. Obsluha podvalníku zkontroluje zabezpečení nájezdových můstků v přepravní poloze.

4 Podmínky provozování dopravy na stálých provozovnách a na stavbách

Na stavbách a na stálých provozovnách jsou stanoveny následující podmínky pro provozování dopravy:

- maximální povolená rychlosť je 20 km/hod;
- vozidla na staveništích musí používat schválené světelné výstražné zařízení oranžové barvy (maják);
- povinné označení (dopravními značkami) zúžených profilů, míst se sníženou podjezdnou výškou, jednosměrných komunikací;
- při vjezdu, výjezdu, pohybu a parkování jsou zaměstnanci povinni dbát dopravního značení a respektovat pokyny odpovědných pracovníků;
- všichni externí pracovníci a návštěvníci musí být prokazatelně seznámeni s MPBP/ DPŘ, pokud nejsou po celou dobu v doprovodu odpovědného zaměstnance;
- překážky zasahující do komunikací (odstavená nepojízdná technika, deponovaný materiál, provádění stavebních oprav a údržby) musí být rádně označeny a v nejkratším možném čase odstraněny (neprodleně poté, co pominou objektivní příčiny);
- je zakázáno odstavovat a parkovat techniku mimo určené prostory, zejména pak nesmí bránit přístupu k hasebním prostředkům (přenosné hasicí přístroje, hydranty), volnému průjezdu nebo pohybu chodců;
- chodci jsou povinni se pohybovat po vyznačených cestách, jinak při levém okraji komunikací, tyto přecházet kolmo, nebránit provozu a respektovat pravidla silničního provozu;
- na stálých provozovnách a stavbách platí přednost zprava;
- všichni pracovníci pohybující se na staveništích nebo pozemních komunikacích mimo stálé provozovny musí používat výstražnou vestu nebo výstražný oděv s vysokou viditelností.

Místa vyžadující zvýšenou pozornost posádky vozidel a strojů:

- cesty a přechody pro pěší;
- vjezdy a výjezdy;
- prostor před opravárenskými dílnami;
- prostor mycí rampy;
- prostor pro opravu pneumatik;
- prostor před čerpací stanicí;
- místa určená k odstavení a parkování techniky;
- pracovní prostor strojů a zařízení.

Za čistotu, dopravní značení, volné komunikace a zimní údržbu všech komunikací na stálých provozovnách, stavbách odpovídá příslušný vedoucí zaměstnanec a na stavbách odpovídá BLT.

5 Údržba a kontrola vozidel a strojů

Všechna vozidla a stroje musí být pravidelně udržovány a kontrolovány z hlediska předepsaných požadavků na provozuschopný technický stav dle návodu k obsluze/ použití. O provedených kontrolách je nutno provádět zápis do provozních deníků strojů a zařízení. Subdodavatel, dodavatel, příp. jiná fyzická osoba, která se pohybuje na stavbách a na stálých provozovnách společnosti je povinna na výzvu vedoucího pracoviště nebo BT společnosti předložit provozní deník ke kontrole.

6 Činnost účastníků při dopravní nehodě

Účastníci dopravní nehody jsou povinni:

- v případě zranění osob poskytnout první pomoc a zabezpečit odbornou lékařskou pomoc;
- zamezit úniku pohonných a mazacích hmot (případně postupovat podle obecného pokynu pro případ úniku závadných (ropných) látek/havarijního plánu);
- zamezit vzniku požáru;
- podle situace učinit další nezbytná opatření pro zamezení dalšího nárustu škod;
- nahlásit dopravní nehodu na Policii ČR, příslušnému odpovědnému vedoucímu a BMTI, popř. jeho nadřízenému, v případě jejich nedostupnosti BT, kteří dopravní nehodu vyšetří, zaevidují.

Evidence dopravních nehod obsahuje:

- údaje o účastnících dopravní nehody;
- údaje o vozidlech (strojích), které měly účast na dopravní nehodě;
- údaje o místu a době dopravní nehody;
- údaje o příčinách dopravní nehody.